

POSTANOWIENIE

22 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 22 marca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku M.O. i M.O.1
z udziałem Skarbu Państwa - Starosty C., K.J.,
M.J., J.J. i gminy T.
o uwłaszczenie,
na skutek skargi kasacyjnej M.O. i M.O.1
od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie
z 11 sierpnia 2022 r., II Ca 2882/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
 - 2. zasądza na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej
Rzeczypospolitej Polskiej od M.O. i M.O.1 po 337,50 złotych
zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**
- (E.M.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 11 sierpnia 2022 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił apelację wnioskodawców od postanowienia Sądu Rejonowego w Chrzanowie z 29 września 2021 r., którym Sąd oddalił ich wniosek o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości.

Wnioskodawcy wnieśli skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego, wskazując że w sprawie zachodzi nieważność postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.), skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), a ponadto w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Nieważności postępowania skarżący upatrują w tym, że zostali pozbawieni możliwości obrony swoich praw ze względu na wadliwe działanie Sądu pierwszej instancji polegające na uniemożliwieniu im zapoznania się z dowodem ze zdjęć lotniczych terenu objętego wnioskiem o uwłaszczenie, co pozbawiło ich możliwości ustosunkowania się do tego dowodu. Jednocześnie wskazane argumenty dotyczące nieważności postępowania mają, zdaniem skarżących, wypełniać także przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Zdaniem skarżących wykładni wymaga art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Skarb Państwa, zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, wniósł m.in. o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa, usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Ograniczenie przesłanek do czterech ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest

uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane te funkcje, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Umieszczenie przesłanki nieważności postępowania w katalogu przyczyn przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.) wynika z konieczności eliminowania uchybień procesowych o najdonioślejszym charakterze (zob. postanowienie SN z 28 kwietnia 2023 r., I CSK 3745/22, i z 27 czerwca 2023 r., I CSK 4154/22). Jednak przesłanka ta dotyczy wyłącznie postępowania przed sądem drugiej instancji. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sąd Najwyższy jest uprawniony do badania, czy zachodzi nieważność postępowania pierwszoinstancyjnego jedynie wtedy, gdy skarżący zarzucił obrazę art. 386 § 2 k.p.c. (zob. wyrok z 8 października 2009 r., II CSK 156/09, postanowienia: z 16 listopada 2006 r., II CSK 177/06; z 24 maja 2007 r., V CSK 62/07; z 18 maja 2023 r., I CSK 5103/22, i z 20 grudnia 2023 r., I CSK 594/23). W niniejszej sprawie twierdzenia powodów dotyczące pozbawienia powodów możliwości obrony ich praw dotyczą postępowania przed Sądem pierwszej instancji. Stosowny zarzut podniesiony w apelacji nie został uznany za trafny, a zarzutu naruszenia art. 386 § 2 k.p.c. nie postawiono. Sprawia to, że Sąd Najwyższy nie stwierdza występowania przesłanki nieważności postępowania, a konsekwentnie również przesłanki oczywistego uzasadnienia skargi kasacyjnej.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, podania, na czym polegają wątpliwości związane z rozumieniem przepisu, oraz przedstawienia argumentacji przemawiającej za tym, że mają one rzeczywisty i poważny charakter, nie należą zaś do zwykłych wątpliwości związanych z procesem stosowania prawa. Wymagane jest także wykazanie, że treść i znaczenie przepisu nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 listopada 2023 r., I CSK 4931/22). Jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest

także wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. postanowienia SN z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, z 30 listopada 2023 r., I CSK 200/23, i z 30 listopada 2023 r., I CSK 291/23).

Skarżący nie rozwinęli, na czym ich zdaniem mają polegać wątpliwości związane ze stosowaniem art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych. Nie określili zakresu wykładni, a także nie przedstawili argumentów, które mogłyby przemawiać za koniecznością rozstrzygnięcia wątpliwości interpretacyjnych przez Sąd Najwyższy. W rzeczywistości skarżący zmierzają do zwalczenia poczynionych przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 oraz art. 98 § 1, 3 i 4, art. 99 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., a także § 10 ust. 4 pkt 2, § 5 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 4 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w zw. z art. 32 ust. 3 ustawy z 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturze Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Wynikającym z tych przepisów wynagrodzeniem w wysokości 675 zł obciążono powodów w częściach równych.

(E.M.)

[ms]